

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

ทินกร พูลพัฒน์^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดล กรณีศึกษาอำเภออุ้มผางของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน และครูผู้สอน จำนวน 56 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1.แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ผลการบริหารจัดการศึกษาและ 2.แบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สถิติในการเปรียบเทียบ (t-test) และค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัญหา ความต้องการในการบริหารงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่สำคัญ 5 ลำดับ คือ การคมนาคมยากลำบาก การขาดแคลนครู ครูมีการย้ายอยู่ตลอดเวลา ครูขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนผ่านสัญญาณดาวเทียม และฐานะความเป็นอยู่ยากจนตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดเขตพื้นที่บริการ มี 3 องค์ประกอบย่อย 2) การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียมมี 4 องค์ประกอบย่อย และ 3) การจัดศูนย์บริการ One Stop Service มี 3 องค์ประกอบย่อย

3. ผลการทดลองทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผางพบว่า 1) ลดจำนวนนักเรียนลดความแออัดได้ คือ ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 44 คน ปี 2555 จำนวน 42 คน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2553 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

4. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ในภาพรวมปรากฏว่ามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดล, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: suntin1955@gmail.com

SCHOOL-BASED MANAGEMENT MODEL
OFFICE OF TAK PRIMARY EDUCATION AREA 2: CASE STUDY IN UMPHANG DISTRICT

Tinagorn Poolput ^{1*}

Abstract

Objective of this research were to study the management pattern studies Umphang model. A case study on the district Umphang of government schools, offices, primary education is the Tak District 2 sample Executive Government schools educational service area Office 2 County by Tak, choose a specific number of 2 people and consist of the teacher to teach 56 people in education. 1. management Results interview , case studies, model plant, Umphang, phoumphang. 2. satisfaction survey for management education by education management pattern Umphang model. Statistics used in the study is the average value (\bar{X}), the standard deviation (S.D) statistics in comparison (t-test), and a percentage value.

The study found that

1. the problem The requirements in the management of the Government schools education service area Office 2 Tak district primary education critical sequences are difficult 5-transportation. Shortage of teachers. The teacher is moving at all times. Teachers are lack of knowledge and experience in teaching and learning through satellite and as poor, respectively.

2. Management management pattern study of Umphang district Umphang case study model with 3 elements. 1.) defining service areas have 3 elements 2) distance learning via satellite signals has 4 Sub-elements and 3). One Stop Service Center Service arrangement with 3 sub elements.

3. the results of experimental trials model education model case study in Umphang district Umphang found that 1) reduce the number of students is congestion in the year 2554 2555 44 years, the number of people the number 42 people. 2.) the results of the biological study of the complicity of students grade 6 school year 2554 average higher academic year 2553 disciplines citizenship exclude material, learn English.

4. the results of the evaluation, a management education UmphangUmphang district case study model. Overall, it appears that the overall satisfaction level very.

Keyword : Umphangmodel educational management, Tak Primary Educational Service Area Office 2

¹ Educational Administration, Chaopraya University.

* Corresponding author, e-mail: suntin1955@gmail.com

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้เป็นปีแห่งการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2550) โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาคี 4 ฝ่าย ได้แก่ครู ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชนและกรรมการนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 มีพื้นที่ในการรับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 5 อำเภอ ตั้งแต่ อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระและอำเภออุ้มผาง มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 116 โรงเรียน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 45,589 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2554:3) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาสูงและถิ่นทุรกันดารจึงมีความตระหนักรู้และให้ความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กในพื้นที่ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ในทุกรูปแบบโดยกำหนดเขตพื้นที่บริการการศึกษา การประสานงาน การประสานเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประสานหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียนในสังกัด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ให้เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนให้ได้รับการศึกษา ในสภาพที่เป็นจริงปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนได้อย่างทั่วถึงจากการวิเคราะห์สาเหตุเบื้องต้นพบว่า 1) สภาพภูมิศาสตร์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาสูง สลับซับซ้อน การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายเป็นหย่อมบ้าน และมีพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์ทำให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) ปัญหา โรคระบาด เนื่องจากเป็นพื้นที่ห่างไกลและเป็นแนวชายแดน การดูแลด้านสาธารณสุขค่อนข้างยากลำบาก และยากต่อการควบคุม 3) การคมนาคมในพื้นที่ภูเขาสูงและถิ่นทุรกันดาร เป็นปัญหาอุปสรรคโดยตรงต่อประชาชนที่จะต้องสัญจร ไป-มา ไม่มียานพาหนะ เส้นทางไม่สะดวกต้องเดินเท้ามาโรงเรียน การติดต่อสื่อสารผ่านระบบ ต่างๆไม่สะดวก พื้นที่บางแห่งไม่มีระบบไฟฟ้า ไม่มีโทรศัพท์ 4) ปัญหาในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในการประกอบอาชีพของประชากร โดยเฉพาะในอำเภออุ้มผาง รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 41,144 บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ.2553)พบว่ารายได้ยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ในส่วนของสังคมวัฒนธรรม ประชากรโดยเฉพาะในพื้นที่อำเภออุ้มผางอยู่บนความหลากหลายของชนหลายเผ่าพันธุ์ทำให้เกิดความแตกต่างในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และความเชื่อในเรื่องของการศึกษา มักจะนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนอยู่ในเมืองมากขึ้น เพื่อหวังที่จะได้รับการดูแลในด้านสวัสดิการต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาหลังไหลเข้ามา แออัดอยู่ในโรงเรียนระดับอำเภอปัญหาที่ตามมาคือ อาคารเรียนไม่เพียงพอ งบประมาณหอพักเรือนนอนเกิดความแออัด ส่งผลกระทบถึงคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม

สืบเนื่องจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในคราวเสด็จทรงงานที่โรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล สาขาบ้านกุยเลอตอ ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 ได้ทรงรับสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 หาแนวทางในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนรอบนอกของอำเภออุ้มผางให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนและเพื่อให้เกิดการกระจายนักเรียนไม่ให้มาแออัดอยู่แต่ในเมือง จากพระราชกระแสรับสั่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 มีความตระหนักรู้ในเรื่องนี้ จึงได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาในอำเภออุ้มผางให้สามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ ในทุกระดับและทุกสังกัด ให้พัฒนาต่อไปจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่อำเภออุ้มผาง ให้บรรลุเป้าหมายดังพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการบริหารงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ที่ปรากฏในปัจจุบัน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการในพื้นที่
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง
4. เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ครูผู้สอน จำนวน 177 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 56 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานจัดการศึกษาของหน่วยงาน สถานศึกษาในอำเภออุ้มผาง
2. แบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

การสร้างและ หาคคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานจัดการศึกษาของหน่วยงาน สถานศึกษาในอำเภออุ้มผาง ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) วิเคราะห์ภารกิจจัดการศึกษาบนพื้นที่ภูเขาสูง 2) กำหนดประเด็นและแบบบันทึกในการสัมภาษณ์ เป็นแบบคำถามปลายเปิด 3) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมในข้อคำถาม 4) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. การสร้างสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาโดยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดล กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง 2) ศึกษาแนวทางการบริหารรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง 3) ยกร่างแบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

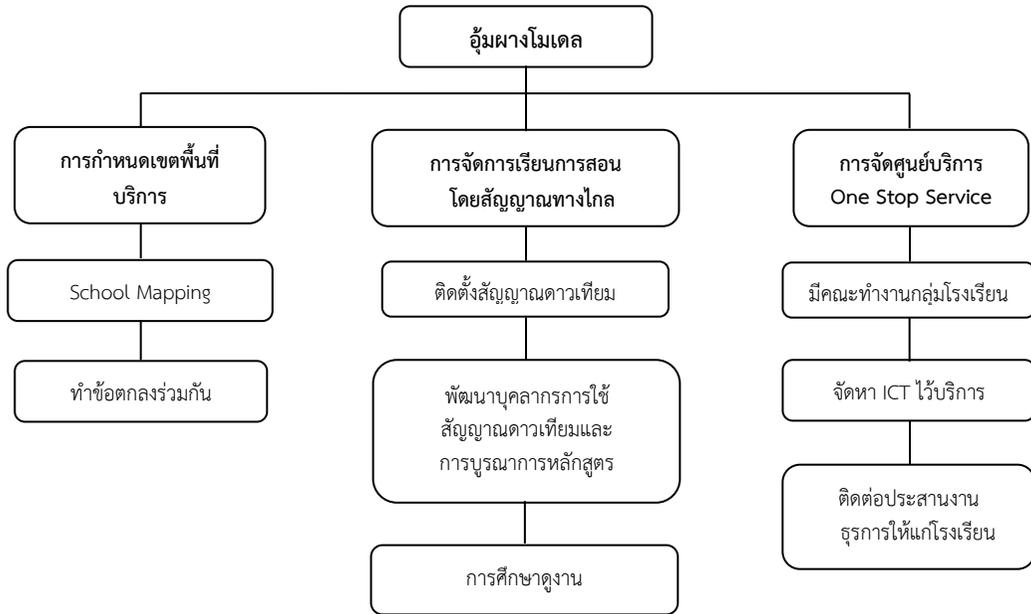
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยนำแนวคิดของ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) มาประยุกต์ใช้ จำนวน 8 ด้าน 40 ข้อ 4) นำร่างแบบสำรวจความพึงพอใจ เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการตรวจสอบเครื่องมือปรากฏว่าภาพรวม ทั้งฉบับ อยู่ที่ 0.94 และ 5) ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการสำรวจความพึงพอใจ-ที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออ้อมผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขั้นตอนการดำเนินการและการจัดเก็บข้อมูล

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง ดำเนินการ โดย 1) ศึกษาผลการผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในเขตบริการของอำเภออ้อมผาง 2) ศึกษาผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ในเขตบริการของอำเภออ้อมผาง ในช่วงที่ผ่านมา 3) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรณีศึกษา : อำเภออ้อมผาง โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง 4) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ได้แก่ผลและวิธีดำเนินการจัดการศึกษาในช่วงระหว่างปี 2553 – 2554 ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง 5) แหล่งข้อมูลได้แก่เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนในสังกัดในการบริหารจัดการศึกษาที่สามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

2. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง โดยการ 1) สังเคราะห์จากผลการสัมภาษณ์ สภาพการจัดการศึกษาในเขตอำเภออ้อมผางจากบริบท 2) ประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอสภาพการจัดการศึกษา ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภออ้อมผาง ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 80 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในอำเภออ้อมผาง รวมทั้งสิ้น 80 คน 3) ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออ้อมผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบย่อย 4) เชิญผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยกรมวังผู้ใหญ่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออ้อมผาง จำนวนทั้งสิ้น 9 คน ประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง 5) ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออ้อมผาง ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ผลการสร้างรูปแบบอ้อมผางโมเดล ได้ 3 องค์ประกอบหลักและ 8 องค์ประกอบย่อย ปรากฏดังแผนภูมิแสดงโครงสร้าง

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

3. ทดลองใช้ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง

การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ดำเนินการดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 14 โรงเรียน ให้เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการในการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดล กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง 2) ประชุมสัมมนาการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยประสานงานฝ่ายปกครองอำเภออุ้มผางเพื่อขอความร่วมมือในการประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภออุ้มผาง ในการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ทั้งในด้านโอกาสและคุณภาพ เพื่อกำหนดเขตพื้นที่บริการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภออุ้มผาง ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 24 คน ประกอบด้วยตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 4 คน ตัวแทนจากโรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม อำเภออุ้มผาง จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 2 คน ตัวแทนจาก โรงเรียนตำตองจตุรกรชายแดน จำนวน 2 คน ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภออุ้มผาง จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออุ้มผาง จำนวน 14 คน 3) ประชุมสัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันเขตบริการของสถานศึกษาทุกสังกัดในอำเภออุ้มผาง สามารถเป็นเครือข่ายในการรับเด็กเข้าเรียนในทุกระดับ ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ จำนวน 34 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 4 คน

ตัวแทนจากโรงเรียนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จำนวน 3 คน ตัวแทนจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 2 คน ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 6 คน ตัวแทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 2 คน และผู้บริหารโรงเรียนในอำเภออุ้มผาง จำนวน 14 คน 4) พัฒนาบุคลากรครูที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกสังกัดในพื้นที่อำเภออุ้มผางในเรื่อง การเรียนการสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียมโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จากสำนักโครงการฯ และจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ เป็นเวลา 3 วัน การบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียม การติดตั้งและแก้ไขปัญหาระบบสัญญาณดาวเทียมเบื้องต้น จำนวน 50 คน และการศึกษาดูงานโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียมได้ประสบผลสำเร็จ 5) ดำเนินการจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผางของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ตามช่วงเวลาที่กำหนด 6) จัดให้มีคณะทำงานประจำศูนย์ประสานงานอำเภออุ้มผาง โดยประธานกลุ่มโรงเรียนอุ้มผาง จัดเจ้าหน้าที่หมุนเวียนให้บริการเกี่ยวกับงานธุรการในลักษณะของ One Stop Service และ 6) ดำเนินการจัดการศึกษาและประเมินผลการจัดการศึกษา จากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภอ อุ้มผาง เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 และหลังการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ในปีการศึกษา 2555 จากการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภออุ้มผาง ปรากฏว่า 1) การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน สามารถลดความแออัดของนักเรียนของโรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม ได้ คือ ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 44 คน ปี 2555 จำนวน 42 คน รวม 2 ปีการศึกษา จำนวน 86 คน 2) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ระหว่างปีการศึกษา 2543 กับปีการศึกษา 2544 ปรากฏผลดังตาราง

4. สสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง โดยใช้ แบบสำรวจความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใน 8 ด้าน จำนวน 40 ข้อ สรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการบริหารงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กรณีศึกษาอำเภออุ้มผางที่ปรากฏในปัจจุบันพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง ที่สำคัญ 5 ลำดับ คือ การคมนาคมยากลำบาก ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.19 การขาดแคลนครู ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 9.79 ครูมีการย้ายอยู่ตลอดเวลา ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.74 ครูขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนผ่านสัญญาณดาวเทียม ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.39 อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งานมานาน และฐานะความเป็นอยู่ของนักเรียนยากจน ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.04

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการในพื้นที่อำเภออุ้มผาง สรุปได้ 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 8 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดเขตพื้นที่บริการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดทำ School Mapping และการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียน การสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ติดตั้งสัญญาณดาวเทียม การพัฒนาบุคลากรในการใช้สัญญาณดาวเทียมและการบูรณาการหลักสูตร และ

การศึกษาดูงาน องค์ประกอบที่ 3 การจัดศูนย์บริการ One Stop Service ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ให้มีคณะทำงานกลุ่มโรงเรียน การจัดหา ICT วั้บริการและการติดต่อประสานงานธุรการให้แก่โรงเรียน

3. ผลการทดลองทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ปรากฏผลดังนี้ 1) สามารถรับนักเรียนได้ตามเป้าหมายในเขตพื้นที่บริการ ในส่วนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่เป็นจุดในการพัฒนาคุณภาพเพื่อแบ่งเบาภาระการรับเด็กเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 สามารถลดจำนวนนักเรียนของโรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม ไม่ให้เกิดความแออัดได้ คือ ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 44 คน ปี 2555 จำนวน 42 คน รวม 2 ปีการศึกษา จำนวน 86 คน 2) ผลการเปรียบเทียบผลจัดการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 กับปี 2554 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสาระการงานอาชีพ และโดยภาพรวม ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543 กับปีการศึกษา 2544

สาระวิชา	ปีการศึกษา 2553		ปีการศึกษา 2554		t
	\bar{X}	S.D	$S\bar{X}$	S.D	
สุขศึกษาพลศึกษา	72.78	0.60	76.86	0.55	2.974*
สังคมศึกษา	69.89	0.48	72.60	0.45	1.975*
ศิลปศึกษา	73.55	0.53	75.15	0.59	1.166
วิทยาศาสตร์	68.39	0.71	72.86	0.69	3.258*
ภาษาอังกฤษ	68.38	0.86	67.15	0.66	0.016
ภาษาไทย	67.84	0.55	71.11	0.55	2.383*
คณิตฯ	68.84	0.54	69.54	0.59	0.510
การงานอาชีพ	71.20	0.46	75.09	0.53	2.835*
รวมเฉลี่ย	70.11	0.55	72.55	0.53	1.779*

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2553 กับปีการศึกษา 2554 สาระวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสาระการงานอาชีพ และ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง พบว่า 1) บุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) รายการที่มีความพึงพอใจสูงที่สุด คือ โรงเรียนสามารถใช้รูปแบบอุ้มผางโมเดลในการบริหารจัดการศึกษาได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) รายการที่มีความพึงพอใจ ต่ำที่สุดคือที่สุด คือ การใช้สื่อการ

เรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและคุณภาพของสื่อ ซีดีสรุปบทเรียนมีความเหมาะสมและได้มาตรฐานเพียงใด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา อุ่มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ่มผาง ในรายด้านปรากฏว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) รายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ (Self Reflection) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนรายการที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ รายการสื่อการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ตารางที่ 2 ผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ่มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ่มผางจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 กรณีศึกษาอำเภออุ่มผาง ปรากฏดังนี้

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ ความพึงพอใจ
1	หลักสูตรและสถานที่เรียน	3.95	0.38	มาก
2	บุคลากร	3.85	0.40	มาก
3	สื่อการเรียน	3.63	0.47	มาก
4	ระบบการสื่อสารทางไกล	3.85	0.34	มาก
5	การบริหารจัดการอุ่มผางโมเดล	3.93	0.36	มาก
6	การจัดการเรียนการสอน	3.93	0.36	มาก
7	การวัดและประเมินผล	3.97	0.39	มาก
8	การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ โดยรวม (Self Reflection)	3.98	0.38	มาก
เฉลี่ย		3.88	0.38	มาก

จากตาราง 2 พบว่าผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 กรณีศึกษาอำเภออุ่มผาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) รายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการโดยรวม (Self Reflection) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนรายการที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รายการสื่อการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$)

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการบริหารงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่ปรากฏว่าสภาพปัญหาและความต้องการ 5 ลำดับ คือ การคมนาคมยากลำบาก การขาดแคลนครู ครูมีการย้ายอยู่ตลอดเวลา ครูขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนผ่านสัญญาณดาวเทียม อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งานมานาน และ ฐานะความเป็นอยู่ยากจน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพื้นที่อำเภออุ่มผาง เป็นพื้นที่ภูเขาสูงสลับกับมีลำน้ำไหลผ่าน ในฤดูฝนจะมีฝนตกในปริมาณมาก การคมนาคมระหว่างอำเภอแม่สอดไปยังอำเภออุ่มผาง เป็นไปด้วยความ

ยากลำบาก การประกอบอาชีพของประชากรค่อนข้างยากลำบากในการขนส่งผลิตผลต่าง ๆ จากการประกอบอาชีพ จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่อำเภออุ้มผางต้องใช้ต้นทุนสูง จึงทำให้ประชากรมีรายได้ในภาพรวมค่อนข้างต่ำ สภาพภูมิประเทศไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากไม่มีไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บางพื้นที่ใช้ไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ บางพื้นที่ใช้ไฟฟ้าจากพลังน้ำ ซึ่งมีข้อจำกัดจากสภาพภูมิอากาศ และสภาพของน้ำที่จะนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า และประการสำคัญคือ การขาดแคลนครู จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ที่ออกมาตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏสอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมเด็กและเยาวชนได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัยโรงเรียนในพื้นที่และชุมชนร่วมมือกันในการพัฒนา

2. จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการในพื้นที่อำเภออุ้มผาง สรุปได้ 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 8 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดเขตพื้นที่บริการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดทำ School Mapping และ การจัดทำข้อตกลงร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ติดตั้งสัญญาณดาวเทียม การพัฒนาบุคลากรในการใช้สัญญาณดาวเทียมและการบูรณาการหลักสูตร และ การศึกษาดูงาน องค์ประกอบที่ 3 การจัดศูนย์บริการ One Stop Service ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ให้มีคณะทำงานกลุ่มโรงเรียน การจัดหา ICT ไว้บริการ และการ ติดต่อประสานงานธุรการให้แก่โรงเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสภาพการจัดการศึกษาในสภาพที่ขาดแคลนทั้งวัสดุอุปกรณ์ อัตรากำลังครูที่มีการย้ายหมุนเวียนกันอยู่ตลอดเวลา สภาพการคมนาคมที่ยากลำบากและห่างไกล ประกอบกับในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดได้มีโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านสัญญาณดาวเทียมโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในพื้นที่พิเศษ หรือพื้นที่ห่างไกลสอดคล้องกับแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, (2543) ได้ตรัสไว้ใน รัตนปริทีป เกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาทางไกล จึงได้นำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับทฤษฎีการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและทฤษฎีอื่น ๆ เข้ามาบูรณาการ เพื่อให้ได้รูปแบบและแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง สอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารจัดการศึกษาของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2550) ที่ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหาร คือการวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม

3. ผลการทดลองทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่ปรากฏผลว่า 1) การรับเด็กเข้าเรียนในภาพรวมในปี 2544-2545 สามารถลดจำนวนนักเรียนของโรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม ไม่ให้เกิดความแออัดได้ คือ ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 44 คน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 42 คน รวม 2 ปีการศึกษา จำนวน 86 คน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พื้นที่อำเภออุ้มผางมั่นใจว่าจะได้รับสิทธิในโอกาสและคุณภาพการศึกษาและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ นอกจากนี้ยังเกิดจากความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากทุกหน่วยงาน เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและ อบต.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ฝ่ายปกครองอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนอุ้มผางวิทยาคม และโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภออุ้มผาง ได้ร่วมกันกำหนดเขตบริการในการจัดการศึกษา (school mapping) จึงทำให้การรับเด็กเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ได้เข้าเรียนใน

โรงเรียนใกล้เคียงบ้าน ผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนจึงเป็นไปตามความคาดหมายและแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้อย่างน่าชื่นชม 2) ผลการจัดการศึกษาที่พบว่า ในปีการศึกษา 2554 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2553 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีแนวโน้มลดลง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในหลาย ๆ สาขา จึงทำให้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554 ได้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยกเว้นกลุ่มสาระภาษาอังกฤษมีผลการพัฒนาต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554 อยู่ที่ค่าเฉลี่ย -1.23 แสดงให้เห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง สามารถแก้ไขปัญหากรณีขาดแคลนครู ขาดแคลนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ในการจัดการศึกษาทำให้ผลการเรียนพัฒนาสูงขึ้นอย่างพอใจในภาพรวมสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ปานโท (2549) ได้เสนอผลงานวิจัยในเรื่อง การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องมาตราตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และประสิทธิภาพการเรียนรู้หรือประสิทธิภาพของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบนโปรแกรมที่พัฒนา ผลการทดสอบหลังเรียน สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า ระบบอินเทอร์เน็ต สามารถส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี ศรีชัย (2548) ได้ทำการวิจัยในเรื่อง “ผลของมัลติมีเดียที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์หลักการ Meaningful Learning เรื่องสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” (2548) พบว่าร้อยละ 70 ของผู้เรียนที่เรียนจากมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ซึ่งกำหนดไว้ในเป้าหมาย

4. จากการสำรวจความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ที่ปรากฏผล 1) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.88 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดล กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง มีโอกาสได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาในเรื่องการบูรณาการหลักสูตร การใช้สัญญาณดาวเทียม การสนับสนุนการติดตั้งระบบสัญญาณดาวเทียมและการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการใช้สัญญาณดาวเทียมมาจัดการเรียนการสอน จึงทำให้สามารถใช้และมีส่วนร่วมใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมั่นใจสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ(2545,23-51) ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนนำ ICT มาใช้ในการส่งเสริมการเรียนการสอนในพื้นที่ร่วมกับชุมชน

ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง ในรายด้านปรากฏว่า ในภาพรวมอยู่ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.88 รายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ (Self Reflection) อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.98 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารจัด

การศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง สามารถนำมาใช้ในการจัดการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างจริงจัง ด้วยการได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผาง แม้ว่าจะสามารถลดการมุ่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนยอดนิยมลงได้จำนวนหนึ่ง

ผลการจัดการศึกษายังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2554 พัฒนาสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2553 ทุกรายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษก็ตาม ในรูปแบบการบริหารอุ้มผางโมเดล ยังมีข้อสังเกตอยู่ 2 ประการคือ 1) การให้บริการของศูนย์บริการ One Stop Service ต้องสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยให้บริการกับหน่วยรับบริการให้ชัดเจน เนื่องจากการจัดตั้งขึ้นโดยการประสานงาน ไม่มีกฎหมายใด ๆ รองรับ จึงต้องใช้หลักการให้บริการด้วยจิตสาธารณะ และเสียสละจากผู้ให้บริการ 2) การจัดเจ้าหน้าที่มาประจำศูนย์บริการ One Stop Service มีข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง คณะกรรมการศูนย์บริการ One Stop Service จะต้องใช้วิธีการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ มาปฏิบัติหน้าที่ ทั้งจากระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียน และที่สำคัญผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้เสียสละอย่างแท้จริงและ 3 ประสิทธิภาพ 2) ควรมีการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่โดยการปรับปรุงองค์ประกอบที่ให้บริการ One Stop Service สามารถให้บริการโรงเรียนในสังกัดอย่างแท้จริง จะทำให้คุณภาพการศึกษาพัฒนาสูงขึ้น 3) การนำรูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาอุ้มผางโมเดลกรณีศึกษาอำเภออุ้มผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ควรสร้างเครือข่ายให้เกิดการร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะทำให้สามารถวางแผนจัดการศึกษาที่สอดคล้องกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ปานโท (2549) ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยการเปรียบเทียบผลการทดสอบภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ได้รายงานผลโครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กยังมีความจำเป็นต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ควรกำหนดเป็นแนวปฏิบัติได้ดังนี้ 1) ควรมีการจัดทำข้อตกลงกันระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผางไปประยุกต์ใช้ 2) ควรมีการส่งเสริมพัฒนาครูนำระบบการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมมาใช้เป็นในพื้นที่ห่างไกลอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเลือกสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระบบไฟฟ้าที่มีอยู่ จะทำให้ระบบการดูแลเครื่องอุปกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ควรศึกษาในเรื่องการใช้การเรียนการสอนทางไกลโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปในพื้นที่ ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 : กรณีศึกษาอำเภออุ้มผางครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากนายทองสุข อยู่ศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และคณะผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะ

ให้คำแนะนำ และให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ เสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอย่างดี จนทำให้การศึกษารูปแบบการบริหารงานจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาของสถานศึกษาในอำเภออ้อมผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณว่าที่ร้อยตรีกิตติ ชันธมิตร กรมวังผู้ใหญ่ ดร.สมเกียรติ ขอบผล อธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายสมพงษ์ แสงศรี ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร.พรจันทร์ พรศักดิ์กุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายพงศกร ทองคำ นักวิชาการศึกษานโยบายการพิเศษ คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะศึกษานิเทศก์ คณะเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทุกท่าน รวมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในทุกขั้นตอนของการวิจัยเป็นอย่างดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยรูปแบบการบริหารงานจัดการศึกษาอ้อมผางโมเดลกรณีศึกษาของสถานศึกษาในอำเภออ้อมผางของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในท้องที่ห่างไกลที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2549). รายงานผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก, กรุงเทพมหานคร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553), ภาษฏีและวิจัยทางเทคโนโลยีทางการศึกษา, ไทยวัฒนาพานิช..กรุงเทพมหานคร
- วินัย ปานไต้ (2549) . การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- มาตราตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับพิเศษ.
- วิโรจน์ สารรัตนะ, (2550). การบริหารการศึกษา, โรงพิมพ์พิทยวิสุทธิ์. กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์สารสนเทศ, สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.(2544) สารสนเทศทางการศึกษา,เอกสารโรเนียว
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, (2543) . รัตนประทีป บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด. กรุงเทพมหานคร
- อรุณศรี ศรีชัย (2548). ผลของมัลติมีเดียที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ หลักการ Meaning Ful Learning เรื่อง สารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
- Hoy,W.K. and Miskel.C.G.(2001). Educational administration. Theory.Research ,and Practice. 6 ed. New York: Mc Graw-Hill
- Rowland, P.M.(1988) .W the Effect of two Model of Computer-Assisted Intruction and Individual Learning Differences on the Understanding of Science fConcept Relationship Dissertation Abstracts International.49;780-A

บทความ-เว็บไซต์

<http://www.Pcadvisor.co.uk/index.cfm/go=news.print&news=>

<http://www.unescobkk.org/education/ict/v2/default.asp>

<http://suwatchai07.spaces.live.com/Blog/cns!332B6D5C1D2B5E3E!125.entry28/1/2551>

http://www.eschool.su.ac.th/admin/articleadm.php?no=7&code=y_28/1/2551